

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 116/2022-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2022 prerokoval vyhlásenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Petra Straku** o jeho zaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 539/2022 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 539/2022.

2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 539/2022 konanie podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doručenej 22. februára 2022, ktorou je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 180/2020 z 27. októbra 2021. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi, ktorý je členom III. senátu ústavného súdu (ďalej aj „sudca spravodajca“ alebo „sudca ústavného súdu“).

2. Sudca spravodajca listom zo 4. marca 2022 oznámil predsedovi ústavného súdu v zmysle § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dôvody, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o jeho nestrannosti vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V konkrétnostiach uviedol, že sťažovateľ je synom emeritnej sudkyne Okresného súdu Prešov [REDAKOVANÉ], ktorá je v súčasnej dobe na dôchodku. Počas jej sudcovskej praxe vzhľadom

na región, v ktorom sudca spravodajca pôsobil ako sudca Krajského súdu v Prešove, dochádzalo k sporadickým stretnutiam, najmä na gremiálnych poradách alebo školeniach. So sťažovateľom, ktorý je sudcom Okresného súdu Lučenec, neudržiava styky. Subjektívne sa necíti byť zaujatý, no uvedené skutočnosti môžu vyvolávať pochybnosti z dôvodu objektívnej nestrannosti, preto predkladá vec na zváženie ďalšieho postupu.

3. Pokynom predsedu ústavného súdu zo 7. marca 2022 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce ústavného súdu“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde do štvrtého senátu ústavného súdu oprávneného na rozhodnutie, ak ide o sudcov tretieho senátu.

4. Podľa čl. IV bodu 1 písm. d) rozvrhu práce ústavného súdu o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje štvrtý senát v zložení určenom v čl. II bode 3.4 písm. b), ak ide o sudcov tretieho senátu. V súlade s čl. II bodom 3.4 písm. b) rozvrhu práce ústavného súdu tak o vyhlásení zaujatosti sudcu ústavného súdu Petra Straku rozhodoval štvrtý senát ústavného súdu v zložení Ladislav Duditš – predseda senátu a sudcovia Ivan Fiačan a Libor Duľa (ďalej len „námietkový senát“).

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

7. Podľa § 50 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu môže sám vyhlásiť svoju zaujatosť vo veci; musí tak urobiť písomne bezodkladne a uviesť jej dôvody.

8. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

9. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníctva. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí

správania sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

10. Sudca ústavného súdu Peter Straka sa podľa svojho vyhlásenia necíti subjektívne zaujatý vo vzťahu k sťažovateľovi, styky s ním neudržiava. Spojitosť so sťažovateľom vníma cez jeho matku, ktorá bola v minulosti sudkyňou v rovnakom obvode a sporadicky sa s ňou stretával na poradách alebo školeniach.

11. Sudca ústavného súdu neuviedol vo vzťahu k sťažovateľovi žiadne okolnosti, ktoré by svedčili o jeho bližšom kolegiálnom, resp. pracovnom vzťahu. Pri neexistencii osobných kontaktov sudcu ústavného súdu so sťažovateľom je na oznámenú zaujatosť potrebné nahliadať reštriktívnejšie. Ani sporadické pracovné stretnutia s matkou sťažovateľa v minulosti (podľa verejne dostupných údajov bola odvolaná z funkcie sudcu v roku 2018, pozn.) nie sú takou okolnosťou, ktorá by mohla znamenať stratu jeho subjektívnej nezaujatosti, a preto podľa názoru námietkového senátu nie sú dané dôvody na vyvrátenie prezumpcie, že sa sudca spravodajca vo vzťahu k sťažovateľovi alebo vo vzťahu k rozhodovanej veci zachová nestranne.

12. K objektívnemu testu ústavný súd uvádza, že vzťah sudcu ústavného súdu k sťažovateľovi je sprostredkovaný cez blízku osobu sťažovateľa (matku, ktorá v minulosti bola sudkyňou Okresného súdu Prešov). Takýto vzťah považuje námietkový senát za príliš vzdialený z hľadiska intenzity známosti, stupňa vzájomného prepojenia a časového odstupu na spochybnenie objektívneho aspektu nestrannosti sudcu ústavného súdu.

13. Vzhľadom na tieto opísané okolnosti posudzované v ich súhrne nie je založená pochybnosť o nestrannosti sudcu ústavného súdu Petra Straku v prerokovávanej veci, ktorá by si vyžadovala jeho vylúčenie z konania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 539/2022.

14. Z uvedených dôvodov námietkový senát ústavného súdu rozhodol podľa § 49 ods. 1 prvej vety v spojení s § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku 1 tohto rozhodnutia.

15. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

16. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu